

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1430/2020
30.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Игор Ољачић, адвокат из ..., против тужених ББ из ... и ВВ из ..., а чији је заједнички пуномоћник Давор Поповић, адвокат из ..., ради исплате дуга, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 5329/18 од 01.08.2019. године, у седници већа одржаној 30.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 5329/18 од 01.08.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Шапцу П 97/2017 од 04.09.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезу тужени да солидарно исплате тужиоцу 83.858,61 евро у динарској противвредности по средњем курсу НБС, са затезном каматом у складу са одредбама Закона о затезној камати, почев од 30.12.2013. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженима солидарно на име трошкова парничног поступка исплати 333.750,00 динара, док преко досуђених, а до укупно тражених 540.000,00 динара захтев тужених за накнаду трошкова парничних трошкова је одбијен. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да му накнаде трошкове парничног поступка у износу од 491.250,00 динара. Ставом четвртим изреке, решење тог суда П 97/2017 од 19.09.2017. године у делу којим је усвојен предлог тужиоца и одређена привремена мера стављено је ван снаге.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 5329/18 од 01.08.2019. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је усвојена и преиначена је првостепена пресуда, тако што су обавезани тужени да тужиоцу солидарно исплате 164.013,32 КМ у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са законском затезном каматом од 30.12.2013. године до исплате, као и да му на име накнаде трошкова поступка солидарно исплате 431.250,00 динара. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу солидарно надокнаде трошкове жалбеног поступка од 255.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде другостепеног суда, тужени су благовремено изјавили ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 87/18 и 18/20) и нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, током 2000. године основано је Привредно друштво „ГГ“ д.о.о. са седиштем у ... Власник и оснивач овог привредног друштва је био тужилац, а у овом привредном друштву били су запослени тужени. Тужени ББ је једно време био директор предузећа, а у једном периоду заменик директора, док је тужена ВВ обављала послове у књиговодству и комерцијали. Дана 07.08.2007. године закључен је уговор о дугорочном кредиту између „ДД“ БиХ ДД ..., као даваоца кредита и тужених ББ, као корисника кредита и ВВ, као садужника. Наведеним уговором је туженима одобрен кредит у износу од 120.000 КМ по променљивој каматној стопи од 8,49% годишње са роком враћања од 120 месеци. Као средство обезбеђења потраживања банке из наведеног уговора, уговором о јемству, закљученим између „ДД“ БиХ ДД ... и Привредног друштва „ГГ“ д.о.о. ... од 09.08.2007. године, установљена је хипотека на непокретности која је тада била у својини Привредног друштва „ГГ“ д.о.о. ... и то на парцели 265/1, укупне површине 25,08м², уписана у ЗКУ уложак ... КО ... Решењем Основног суда у Бијељини 80 О L 00571 08 L од 15.07.2008. године закључен је поступак ликвидације над ликвидационим дужником Привредним друштвом „ГГ“ д.о.о. ..., разрешен је дужности ликвидациони управник и одређено да ће се по правноснажности тог решења, по службеној дужности, извршити брисање наведеног привредног субјекта у Регистарском улошку тог суда, те да имовина која преостаје, поред осталог и грађевински објекат-пословни објекат површине од 621 м², на земљишту површине 25,08м², уписана у ЗКУ уложак ... КО ..., припадају тужиоцу као оснивачу. Тужилац је 30.12.2013. године уплатио износ од 164.013,32 КМ на име преосталих доспелих обавеза по уговору о дугорочном кредиту од 07.08.2007. године, закљученим између „ДД“ БиХ ДД ..., као даваоца кредита, и туженог ББ, као корисника кредита, и ВВ, као садужника, о чему је тужиоцу ЂЂ БиХ ДД као правни следбеник „ДД“ БиХ ДД ... издала потврду од 21.01.2014. године. Уплатом наведеног износа престала су сва потраживања банке према туженима по основу предметног уговора.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужилац има право да захтева од тужених накнаду исплаћеног уместо тужених по основу доспелих, а неизмирене новчане обавезе из уговора о кредиту који је закључен између „ДД“ БиХ ДД ... и тужених, за шта је имао правни интерес, позивом на примену члана 218 и члана 296 став 2 ЗОО. Спорно је било која је то обавеза и у ком износу. Првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се обавезу тужени да солидарно исплате тужиоцу 83.858,61 евро у динарској противвредности по средњем курсу НБС, са затезном каматом у складу са одредбама Закона о затезној камати, почев од 30.12.2013. године до исплате. Другостепени суд, пазећи по

службеној дужности на правилну примену материјалног права сходно члану 386. Закона о парничном поступку, је правилно преиначио првостепену пресуду, тако што је обавезао тужене да уместо наведеног износа од 83.858,61 евро у динарској противвредности по средњем курсу НБС, са затезном каматом у складу са одредбама Закона о затезној камати, почев од 30.12.2013. године до исплате, солидарно тужиоцу исплате износ од 164.013,32 КМ у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са законском затезном каматом од 30.12.2013. године до исплате.

Ревизијом се неосновано указује на погрешну примену материјалног права. Законом о облигационим односима, прописано је да се испуњење састоји у извршењу онога што чини садржину обавезе, те нити је дужник може испунити нечим другим, нити поверилац може захтевати нешто друго (члан 307 став 1.); да кад обавеза има за предмет своту новца, дужник је дужан да исплати онај број новчаних јединица на који обавеза гласи, изузев кад закон одређује што друго (члан 394.).

Спорни однос између странака је дуг који за предмет има исплату 164.013,32 конвертибилних марака, па полазећи од наведених законских одредби члана 307. став 1 и члана 394. Закона о облигационим односима, тужилац као поверилац новчане обавезе може захтевати од тужених као дужника само оно што је предмет обавезе дужничко-поверилачког односа, односно исплату истог броја новчаних јединица валуте конвертибилне марке на које обавеза гласи.

При том, валутна обавеза прописана чланом 395. Закона о облигационим односима, захтева да се испуњење новчане обавезе која гласи на плаћање у некој страниој валути или злату, може захтевати у домаћем новцу према курсу који важи у тренутку испуњења обавезе.

Имајући у виду наведене законске одредбе, а полазећи од утврђене садржине дужничко-поверилачког односа странака, следи да тужилац има право захтевати исплату дугованог девизног износа од 164.013,32 конвертибилних марака у динарској противвредности важећој по курсу на дан исплате, са припадајућом каматом. Право на камату, у овом случају тече од 30.12.2013. године (када је извршена исплата дугованог уместо тужених) у смислу члана 278. став 1. у вези са чланом 324. Закона о облигационим односима, како је то правилно утврдио другостепени суд.

Ипак, тужилац је извршио једнострану конверзију у моменту подношења тужбе, тражећи тужбеним захтевом уместо дугованог износа у конвертибилним маркама његову противвредност у еврима у динарској противвредности по средњем курсу НБС, са затезном каматом у складу са одредбама Закона о затезној камати, почев од 30.12.2013. године до исплате. У таквој ситуацији, по оцени Врхоног касационог суда, неправично је ускратити тужиоцу право на судску заштиту, само зато што тужбени захтев није постављен у валути новчане обавезе, у којој је тужилац извршио исплату новчаног износа, већ у противвредност валуте евро (уз захтев за исплату у динарској противвредности). Ово с тога јер је услед једнострано извршене конверзије на наведени начин, у захтеву за наплату новчане обавезе која гласи на (динарскупротиввредност) 83.858,61 евро, садржан и захтев за наплату дугованих 164.013,32 конвертибилних марака (у динарској противвредност), на који обавеза и гласи.

Следом наведеног, досуђењем износа у конвертибилним маркама у динарској противвредности, тужбени захтев није прекорачен и одлука је донета у границама захтева стављеног у поступку у смислу члана 3. став 1. Закона о парничном поступку. Истовремено постигнута је и сврха намирења и испуњење дуговане новчане обавезе сагласно начелу једнаке вредности узајамних давања из члана 15. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић